

Matbu Bir Remilnâme Örneği

Doç. Dr. Savaşkan Cem Bahadır
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
sacemb@ktu.edu.tr

Öz

Sözlükte “kumlu arazi” anlamına gelen reml (رمل) kelimesi terim olarak “kaybolan bir şeyin yerini bulmak, merak edilen bir işin sonucunu öğrenmek amacıyla kum üzerine çizilen çizgilerle fal bakmak” demektir. Araplar arasında yaygın bir fal çeşidi olan remil zamanla diğer kültürlerle de geçmiştir. Daha sonraki dönemlerde bu fal için kum yerine kâğıt veya tahta kullanılmaya başlandığı halde falın adı değişmemiştir. Türkçede ise remil; “remil atmak” / “remil dökmek” ifadeleriyle karşılanmaktadır. Remilnâmeler bir tür olarak edebiyatımızda ve kütüphanelerimizde kendine yer bulmuştur. Hazırlanan çalışmada fal, remil ve bu kavramların tarihi süreci hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Bu kısa girişin ardından Bayerische Staats Bibliothek (Bavyera Devlet Kütüphanesi) A.or 6072 numarada kayıtlı, 1840 tarihli Remilnâme isimli matbu eserin tavsifi yapılmış ve eserin metni ilim âlemine sunulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Remil, remilnâme, fal, falnâme, klasik Türk edebiyatı.

A Printed Geomancy Book Example

Abstract

Geomancy means “sandy lands” in the dictionary, also referred as a term “to find the place of a lost thing, to look at the result of a curious work with drawing lines on sand for to cast lots.” Geomancy is one of the common augury types among Arabs and it has spread to other culters. In later periods, paper or wood was used instead of sand for geomancy but the name of the augury did not change. It is known as “remil atmak” / “remil dökmek” in Turkish. Geomancy books have found their place in our literature and libraries as a genre. In this study, after giving brief information about geomancy science, we try to give the text of Remilnâme which is in Bayerische Staats Bibliothek (Bavaria National Library) and registered with the number A.or 6072.

Keywords: Geomancy, geomancy book, augury, augury book, classical Turkish literature.

GİRİŞ

Fal kelimesi Arapçada “uğur ve uğurlu şeyleri gösteren simge” anlamına gelir. Batı kökenli dillere bakıldığında ise genellikle “gelecekte haber verme (kehanet)” anlamına gelen Grekçe manteia (İngilizcede mancy, Fransızcada mancie) ekiyle yapılan kelimelerin fal kelimesini karşıladığı görülmektedir (Aydın, 1995, s. 134).

Fal çeşitli yollarla bazen alet ve vasıtalar bazen de farklı yöntemlerle tahminde bulunma, içinde bulunulan zaman ve gelecek ile ilgili tahmin ve yorumlar yapma işidir. Kehanet ve çeşitli nesnelere (su, kitap, küre vb.) bakarak fal bakmanın ortak yönleri varsa da fal özü itibarıyla diğerlerinden farklıdır. Çünkü kehanet ve onun özel bir şekli olan bakıcılık cinler yardımıyla veya özel yeteneklerle (bakış, sezgi vb.) icra edilmektedir. Bu bakımdan falcı, kâhin ve bakıcıdan farklıdır. Milâttan önce 4000’li yıllara bakıldığında Mısır’da, Çin’de, Bâbil’de ve Kalde’de falcılık ve kâhinlik yapıldığı, fal ile ilgili en eski bilgilerin Mezopotamya’yı işaret ettiği de bilinmektedir (Aydın, 1995, s. 134).

Fal bakımında farklı araçlar ve teknikler kullanılmakta, buna göre de değişik fal türleri ortaya çıkmaktadır. Geçmişte bakıldığında farklı kültürlerde bilinen ve uygulanan fal çeşitlerini şu şekilde sıralamak mümkündür: Yıldız falı (horoscopy), el falı (chiromancy), kuş falı (ornithomancy), kâğıt falı (cartomancy), iç organlar falı (haruspicy, aruspice, extispicine), kum (ya da toprak) falı (geomancy), zar falı (lithomancy), ateş falı (pyromancy), su falı (hydromancy), astrolojik güçlerle etkilendiği söylenen vücut şekilleriyle ilgili fal (morphoscopy), başın şekline göre yapılan fal (phrenology), matematik uygunluklar falı (numerology), kura çekmek suretiyle yapılan fal (sortilege), çay falı (tasseography), kahve falı (Aydın, 1995, s. 135).

Araplarda fal çeşitli kültürlerin etkisi ile birtakım şekil değişikliklerine uğrayarak günümüze kadar ulaşmıştır. Câhiliye Dönemi Arapları arasında yaygın olduğu bilinen fal türleri şu şekilde sıralanabilir: (bk. Sümer, 2016, s. 134-157). Zecr, tıyere ve iyâfe: Çeşitli hayvan ve insanların ses, davranış ve izlerinden hareket ederek açılan fallara verilen isimdir. Irâfe: Su falı olarak adlandırılacak bir fal türüdür. Bu falın bakımında arrâf adı verilen bakıcı, su dolu bir kaba bakarak suyun aldığı renk ve şekillerden birtakım anlamlar çıkarmakta ve gelecek hakkında tahminlerde bulunmaktadır. İhtilâc: İnsan vücudundaki çeşitli organların seğirme, kaşınma gibi hareketlerinden farklı anlamlar çıkarmaya ve bunları iyiye ya da kötüye yorma şeklinde bir faldır. Ketfe: Kürek kemiğinin rengine göre fala bakma yöntemidir. Tark (veya kehanet): Çakıl taşları, hurma çekirdekleri, nohut, bakla gibi nesnelere bakılan fal türüdür. Firâset (kıyâfe): İnsanların birtakım fizyolojik özelliklerinden onların karakter ve huylarını tesbit etme yöntemidir. Hattü’r-reml: Kum üzerine bazı çizgiler çizilerek bakılan bir fal çeşididir (Aydın, 1995, s. 135).

Fal bakma veya baktırma bütün toplumlarda olduğu gibi İslâm toplumlarında da yaygın bir gelenektir. Fal toplumun hemen her kesiminde, özellikle önemli kararlar alınacağı zaman bir danışma ve iyiye yorma vasıtası olarak kabul görmüştür. Bu fikrin yaygınlaşmasında, “Tıyârenin aslı yoktur, onun en iyisi faldır.” meâlindeki hadisin yattığı söylenebilir (Uzun, 1995, s. 141-145). Falın yaygınlaşmasının neticesinde nasıl fal bakılacağını öğreten fal kitaplarının hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuş, fal bakmanın usul ve âdâbı ile ilgili çeşitli fal türlerini konu alan Arapça, Farsça, Türkçe manzum ve mensur birçok eser kaleme alınmıştır. Bu eserler zaman içerisinde klasik Türk ve Fars edebiyatlarında “falnâme” adı verilen bir tür meydana getirmiştir. Bu eserlerden bazıları padişaha, devlet adamlarına, ileri gelen kişilere takdim edilmiş; onlara sunulan nüshaların

sanat eseri niteliğinde olduğu bu eserlerin bazılarında minyatür ve şekillerin de ilâve edildiği görülmüştür.

Kültürümüzde görülen falnâmelerin çeşitleri şu şekilde sıralanabilir:

1. Kur'an Falnâmeleri: Falnâmelerin en yaygın türü Kur'an'a dayalı olarak hazırlanan eserlerdir. Bu tür falnâmeler de ikiye ayrılmaktadır:

a) Harflerin yorumuna dayalı falnâmeler.

b) Kur'an âyetlerine dayalı falnâmeler (bk. Duvarcı, 1993).

2. Kura Falnâmeleri: Bahsedilen falnâmeler, üzerinde rakam veya harfler bulunan bir nevi zar atılarak fal bakıldığı için bu adı almış olmalıdır.

3. Peygamber Adlarına Göre Düzenlenen Falnâmeler: "Fe'lü'n-nebî" (fâl-i nebî) veya "fe'lü esmâ'i'n-nebî" (fâl-i esmâ-i nebî) adlarıyla da anılan bu eserlerde peygamberlerin isimleri bir şema veya daire halinde düzenlenmiş ve her birinin hayatı, tebliğleri ve mucizelerine dayalı fallar verilmiştir (Uzun, 1995, s. 142).

Halk arasında "kitap açmak" olarak adlandırılan bu davranışlar için Türkçe'de "fal açmak, fal tutmak, fal çekmek, fal bakmak, tefe'ül, tefe'ül etmek, fâl-i hayr, gözleri fal taşı gibi açılmak, falı kutlu olmak vb." birçok deyim kullanılmış; "Fal yalancı gönül eğlenci"; "Falcı falcıya fend etmez"; "Neyse halin çıksın (odur) fâlin"; "Fala inanma, falsız da kalma" gibi atasözü ve tekerlemeler söylenmiştir. Bu arada Divan şiirinde de falla ilgili birçok mazmun ve remiz ortaya çıkmıştır.

Remil

Çalışmanın konusunu oluşturan remil falının ise Hindu astrolojisi, Çin ve Ortadoğu sistemlerinin karma şekillerinde kullanılan çizgili fal biçimi olduğu söylenebilir. Bu fal türü İslâm dünyasında "remil" olarak bilinmektedir.

Sözlükte "kumlu arazi" anlamına gelen reml (رمل) kelimesi terim olarak "kaybolan bir şeyin yerini bulmak, merak edilen bir işin sonucunu öğrenmek amacıyla kum üzerine çizilen çizgilerle fal bakmak" demektir. Daha sonraları bu falın bakımında kum yerine kâğıt veya tahta kullanılmasına rağmen falın adı değişmemiştir. Literatürde daha çok hattü'r-reml olarak anılan ismin yanında darb ve tark kelimeleri de ona yakın anlamlarda geçer; Türkçe'de ise "remil atmak" / "remil dökmek" olarak isimlendirilmektedir. Kur'ân-ı Kerîm'de yer almayan remil kelimesine hadislerde hem sözlük hem terim anlamıyla rastlanır. Bu hadise göre Muâviye b. Hakem, Hz. Muhammed'e remil falını sormuş bunun üzerine: "Eskiden kum üzerine hat çizen bir nebî vardı. Kimin hattı onunkine uygun düşerse o isabet etmiş sayılır." cevabını vermiştir (Çelebi, 2007, s. 555). Remilciler, bu hadis-i şerife ve falın aslının Hz. Âdem, İdrîs, Lokman, Yeremya, İşaya ve Daniel peygamberlere dayandığını söyleyerek câiz olduğunu iddia etmektedir. Onlara göre bu iddialarına delil gösterdikleri yukarıdaki hadiste sözü edilen İdrîs peygamber, hattü'r-reml de onun mucizesidir.

Klasik dönemde ilimler tasnif edilirken tabii ilimler başlığı altında rüya tabiri, ilmü't-tıbb, ilm-i kimyâ, ilm-i fal, sihir ve tılsımât alt başlıklarına yer verilmekteydi. İlm-i fal başlığı ise üç alt başlığa ayrılarak Kur'an falı, ilm-i reml ve ilm-i ihtilâc olarak açıklanmaktaydı. Görüldüğü üzere remil eski dönemde bir ilim olarak değerlendirilmiş ve bu konu hakkında verilen eserler de ilmî bir ciddiyeti barındırmıştır. Ortaçağ'da bir ilim olarak kabul edilen remil o dönemden itibaren yaygın bir uygulama alanı bulmuştur. İbn Haldûn, Mısır'da bu

işi yapmak amacıyla birçok dükkânın açıldığını bildirmektedir. Remil tarihinin bilinen iki ustası XIII. yüzyılda yaşamıştır. Bunlar, Kuzey Afrikalı bir Berberî olan Ebû Abdullah Muhammed b. Osman ez-Zenâfî ile Suriyeli yahut Mısırlı bir müellif olan Abdullah b. Mahfûf'tur (Çelebi, 2007, s. 555).

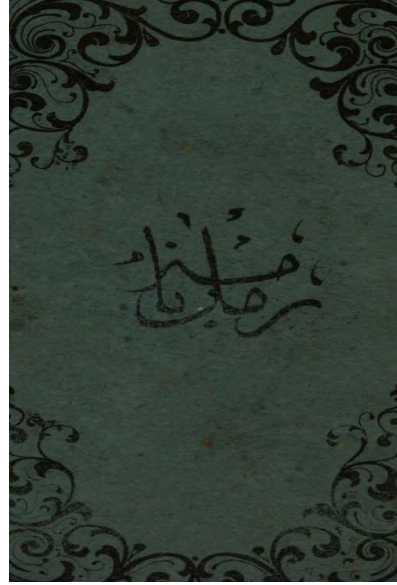
Câhiliye Dönemi'nde remil falı şu şekilde uygulanmaktaydı: Fal baktırmak isteyen kişi remilciye ücretini peşin öder ve remil atmasını isterdi. Yanına bir çocuk alarak istek sahibisiyle birlikte kumlu bir yere giden remilci, kumlar üzerine hızlı hızlı birtakım çizgiler çizer, sonra o çizgileri ikişer ikişer silerken çocuk da tekerleme kabilinden bazı cümleleri tekrarlardı. Geriye çift çizginin kalması, niyet edilen şeyin sonucunun iyi ve uğurlu; tek çizginin kalması ise kötü ve uğursuz olacağına işaret sayılırdı. Araplar arasında yaygın bir fal çeşidi olan remil zamanla diğer kültürlere de geçmiştir. Bu geçiş sırasında remil çizgileri Batlamyus astronomisindeki on iki burç ve dört vetede (dünyayı ayakta tutan dört kazık) benzetilerek on altı hânelik şekillere dönüştürülüp yıldızların konumunda söz konusu edildiği gibi uğurlu ve uğursuz kabul edilen hatlarla belirlenmiştir. Sonra da bunların her biri maddî âlemdaki varlıklar sınıfından birine tahsis edilip ilm-i nücûma paralel ve benzer sonuçlar veren sözde bir ilim ortaya çıkarılmıştır. Remilciler zaman içerisinde zor astroloji hesaplarını yıldızların ve feleklerin konumunu gözlemlemekten vazgeçerek onun yerine hattü'r-remildeki hatları ve şekilleri benimsemiştir. Remil falı bu şekilde basite indirgenince bazı kişiler bunu bir meslek haline getirip geçim vasıtası yapmış ve remilin kurallarını ortaya koyan bazı eserler yazmışlardır. Remilde kehanet, remil atma sonucu elde edilen on altı satır ve dört temel şekilden hareketle gerçekleştirilir. Remil şekilleri aslında on altı adettir, diğer on iki tanesi ilk dördü oluşturan temel şekillerden çıkarılır. Her satır ya da hâne tek sayıdan oluşuyorsa nokta, çift sayıdan oluşuyorsa çizgi (iki nokta yerine) işaretiyle gösterilip alt alta dizildiğinde anlamları önceden belli olan remil şekilleri meydana gelir. Bu şekiller remilci tarafından bir definenin yerini tesbit etmekten bir hastanın durumunu, doğacak çocuğun cinsiyetini öğrenmek, ticarî bir teşebbüsün kâr ve zarar ihtimallerine kadar değişen çeşitli soruların her biri için farklı biçimde yorumlanır. Şekillerle ilgili değişik yorumlar dört unsur; maden, bitki, hayvan veya insana ait tabiatlara, gök cisimlerine, burçlara, yön, zaman veya cinsiyet durumlarına göre değişen farklı cetvellerden yararlanılarak ayrıntılı hale getirilebilir (Çelebi, 2007, s. 555).

Remil hakkındaki telif geleneği Türkçe yazılmış olanlar dâhil olmak üzere XX. yüzyıl başlarına kadar devam etmiştir. Başta Süleymaniye olmak üzere Türkiye kütüphanelerinde remille ilgili çok sayıda yazma eser bulunmaktadır (bk. Aydemir, 2018, s.159-180). Avrupa'da ise remil hakkındaki Arapça eserlere XII-XVII. yüzyıllar arasında rastlanmaktadır. Kur'ân-ı Kerîm'e göre gaybı bilmek Allah'a ve onun bildirdiği peygamberlere mahsustur (Âl-i İmrân 3/179; el-Cin 72/26); dolayısıyla kesbî olarak gaybın bilinmesi mümkün değildir. İslâm dini Câhiliye Dönemi'nden kalma pek çok kehanet ve fal çeşidi gibi remili de yasaklamıştır. Buna rağmen insanlardaki gaybı bilme merakını ve istikbalde meydana gelecek olayları önceden öğrenme arzusunu istismar eden bazı kişiler diğer fal çeşitleri gibi remili de ısrarla sürdürmüş ve günümüze kadar ulaşmasını sağlamıştır (Çelebi, 2007, s. 555).

Eserin Tavsifi

Hazırlanan çalışmaya konu olan eser Bayerische Staats Bibliothek (Bavyera Devlet Kütüphanesi) A.or 6072 numarada kayıtlı ve 1840 tarihli matbu eserdir. Bu eserin tavsifi kısaca şu şekildedir:

Eser karton kapaklıdır, 52 sayfadan oluşmaktadır. Karton kapakta eserin adı “Remilnâme” olarak yazılmıştır.

Matbu eser baştan sona eksiksiz taranmıştır fakat eserin son sayfasının taranması özenle yapılmadığı için eserde fal bakmak için gerekli olan cetvel ikiye katlanmış, bu sebeple tam olarak görülememektedir. Eserin iki ve üçüncü sayfasında sebab-i telif olarak nitelendirilebilecek bir bölüm vardır. Ardından dördüncü sayfada mukaddime bölümü gelmektedir. Bu bölümde remilin nasıl bakılacağı anlatılmakta ve temel şekiller hakkında bilgi verilmektedir. Sekizinci sayfada ise tenbih başlığı yer almaktadır. Bu bölümde kısa bir açıklama ile birlikte remil sırasında cevaplanması amaçlanan 16 soru sıralanmaktadır. Onuncu sayfada ise “ecvibe-i muhtelife” başlığı ile remil bakarken kullanılacak olan asıl bölüme ve şekillere yer verilmiştir. Kitapta yukarıda gösterildiği gibi on altı temel işaret bulunmaktadır. Eserde on altı harfe ve her harfin altında yer alan bölümde on altı farklı işarete ve bu işaretlerin yanında işaretlerle ilgili yorumlara yer verilmektedir. Sözü edilen işaretler başlık olarak kullanılan her harfin altında sıralanmış, birbirini tekrar eden işaretlerdir. Eserde remil ile ilgili olarak kullanılan harfler, kitapta bulunduğu sayfalar ve eser boyunca tekrarlanan 16 işaret şu şekildedir:

Harfler

ا	harfi	sayfa	10	ع	harfi	sayfa	31
ب	harfi	sayfa	13	ف	harfi	sayfa	34
ج	harfi	sayfa	16	ق	harfi	sayfa	37
د	harfi	sayfa	18	ل	harfi	sayfa	39
ر	harfi	sayfa	21	م	harfi	sayfa	42
س	harfi	sayfa	26	ن	harfi	sayfa	45
ص	harfi	sayfa	26	و	harfi	sayfa	47
ط	harfi	sayfa	29	ی	harfi	sayfa	50

۳۲

انك دوستاغی خالصانه در فقط چوق
 كجیوب بر بر بگردن آبر به جفسكر

س

طالوسونبلیا نوره اعتبارا نومه
 ما مول ابد بكن بر محلدن دغون
 اولنه جفسن

خیلی مدندن و بز چوق موانعدن صكره
 آنكه ملاقی اوله جفسن

اول محلدن چوق وفت اونوره مبه جفسن
 ابندا دندان بك از فاندن كوره جك اسه صكره لری

۳۵

زیاده سیله خشنود اوله جفسن
 مطلوبك و جمله اوله جفدر

كیجا كده اداره لی اولد بفاكدن آخر عمرك
 ابوا اولیه جفدر

نیات و مقاصد كه خطل كله جك
 آكلا شیلور

ناشل منصب اولغله مستلی اولور سن
 سنی حراب اده جك بز و سنكله حرف و مدز
 ایتناسن

دشمنك چوق ایه ده جمله سی سكا
 دوست اوله جفدر در

1062184

1062184

۴۸

عافیتک وانخر عمرک ایواولسنی استر ایه ل
 قریجه لردن عبرت آل

دوستلرک بری دعواسنی غائب ایده جک
 استخر اچ اولور

سندن فنا حالدده بولنان کسنه لردن
 عبرت المغله منسی اولور سن

کور شه جکک اشخاصک بریدن خوف
 وحدر اتملبسن

دوست ظن ابند بکک کسنه لردن شکر کرد

اشبوسیا حنده منضر اوله جفسن

۴۹

هیچ اولادک اولیه جقدر

ذکی و فطین و سریع الانتقال اوله جقدر

بربر بکزه امنیت ایدرسه کز خوش
 بچور سکر و اولکاله فک دخی سزه
 مساعدا ایدر

ط

ایکین نیک حالک دکنه جقدر

سنی اسمنز ایده بورلر

دوستلغی ساخته در

مامل ابند بکک محاذن بر دوستک معرفتیه

Metin**Bismillâhî'r-rahmânî'r-rahîm**

2

Elhamdülillâhi rabbi'l-'âlemîn ve's-salavâtu a'lâ cem'î'l-enbiyâ'i ve'l-mürselîn ve a'lâ âlihîm ve ashâbihîm ecma'în. Ammâ ba'de men tefe'ele bi'l-kalemi yehlusu mine'l-elemi¹ fehvâsınca keyfiyyet-i tefe'ül tesliyet-bahş-ı kulûb-ı enâm oldığından erbâb-ı kemâl-i selef ü halef bu bâbda envâ'-ı rumûzâtı hâvî kütüb ve te'lîf ü tasnîfine mübâderet eyledikleri resâ'ilden a'izze-i kirâmdan bir zâtuñ te'lif-kerdesi olarak Türkiyyü'l-'ibâre bir risâleyi mukaddemâ mütâla'amız sebkat idüp fakat ka'r-ı deryâ-yı rumûzâtına varılmadığından gûşe-i nisyânda

3

oldığı hâlde Fransız ve İngiliz ve Nemçe ve Yunancaya Arabî'den terceme olunmuş ba'zı resâ'il ele geçüp mütâla'a olındıkda risâle-i mezkûre der-hâtır olarak lede'l-mukâbele o dahi anlar gibi mütercem olduğu ve bu tefe'ül fenninüñ asl u hakîkati bulunduğu nümâyân olmanın elsine-i mezkûreye bi't-tekellüf terceme ü tab' u temsîl ve fevâ'id ü menâfî'i derc ü tafsîl kılındığı hâlde terceme olunmuş ve zarîf-i kaleme alınmış tururken sûret-i tab'ı terk olunmak revâ görülemediği cihetle tesellî-bahşâ-yı derûn-ı erbâb-ı istihbâra nuhbe-i behiyye olmak için tab' olunmuşdur

4

Mukaddime

İşbu kitâbda bulunan on altı mesâ'ilden her kangısı olur ise olsun bir mes'elenüñ halli matlûb olduğu hâlde ibtidâ beyâz üzerine sekiz sıra nokta vaz' ve ba'dehû her bir sıradan tokuz nokta tarh olunarak kusûr kalan noktalaruñ ve tokuz veyâhûd tokuzdan noksân olduğu sûrette nokta-i mevcûdenüñ 'adedi çift ise sıranuñ başına iki cezm ve tek ise bir cezm terkîm olma ve işbu sekiz soñra cezm bir çizgi ile ba'de't-tansîf birinci sıranuñ cezmi beşinci sıranuñ cezmine ve ikincisinüñ altıncısına ve üçüncüsünüñ yedincisine ve dördüncüsünüñ sekizincisine

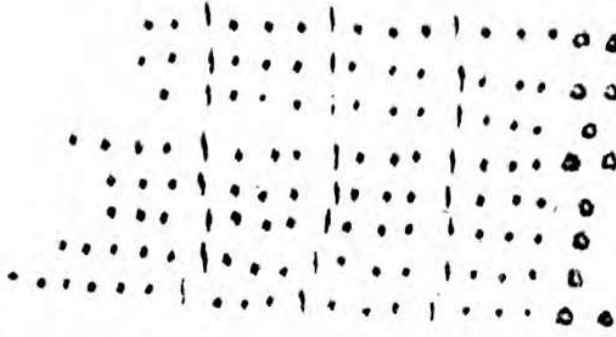
5

cem' olup birbiri altına tahrîr olunarak bu usûl üzere dört sıra cezm hâsıl oldıktan soñra cedvele mürâca'at ile ol dört sıradan hâdis olan şeklün 'aynı buluna ve cedvelde muharrer on altı rakam on altı mesâ'ile ve on altı hurûf dahi on altı ecvibeye mukâbil olduğundan şekl-i mezkûruñ bulunduğu hat-ı 'amûdî ile matlûb olan mes'ele rakamunuñ murakkam olduğu hat-ı ufkînüñ tekâtü' eyledikleri mahallde kâ'in olan harf istihrâc olma ve hurûf-ı hecâ üzere müretteb olan sahâ'ifden harf-i mezbûrî hâvî olan sahîfeye lede'l-mürâca'a matlûb olan mes'elenüñ halli müyesser olarak muvâfık cevâbı istidlâl olunur meselâ 'âkıbetim ve âhir 'ömrüm

¹ Kalemle fal bakan elemnden kurtulur.

6

nasıl olacaktır diyü on altıncı mes'ele farz olındıkda ibtidâ lâ 'ale't-ta'yîn sekiz sıra nokta vaz'

Ve ba'dehû birinci sıranuñ on bir noktasından tokuzı tarh olunup bâkî kalan nokta iki ya'nî çift olduğundan sıranuñ başına iki cezm ve ikinci sıranuñ kezâlik on bir noktasından tokuzı tarh olunup bâkî kalan nokta iki ya'nî çift olduğundan ikinci sıranuñ başına iki cezm ve üçüncü sıranuñ on noktasından tokuzı tarh ile bâkî kalan nokta bir ya'nî tek olduğundan sıranuñ

7

başına bir cezm tahrîr olına ve kıs 'alâhazâ. Bundan soñra işbu sekiz sıra cezm kezâlik bir çizgi ile tansîf olınarak bir minvâl muharrer birinci sıranuñ iki cezmi beşinci sıranuñ bir cezmüne cem' olarak hâdis olan üç cezm tek olduğundan kâğıduñ bir kenârına bir cezm terkîm ve ikinci sıranuñ iki cezmi altıncı sıranuñ bir cezmüne cem' olındıkda hâdis olan üç cezm tek olduğundan kâğıduñ kenârına terkîm olunan bir cezmüñ altına işbu bir cezm dahi

zamm u 'ilâve olunup bu vechile işbu şekil hâdis olur ve şekl-i mezkûr cedvelde bulındıkdan soñra on altıncı rakamuñ bulunduğu hatt-ı ufkî ile şekl-i mezkûruñ kâ'in oldığı hat-ı 'âmudînüñ mahall-i iltikâları olan harf (ط) olduğundan

8

(ط) sahîfesine mürâca'at olundıkda eyüce ve hûşca imrâr-ı 'ömr idenüñ 'âkıbeti hayırludur diyü cevâbı istihsâl olunur

Tenbîh

Evvelen nokta vaz' olunur iken kemâl-i dikkat ile sarf-ı zihin idüp fakat noktalaruñ adedini hisâb itmek ve sâniyen bir günde üç def'adan ziyâde bir mes'elenüñ halline çalışmamak ve sâlisen çıkacak cevâbuñ sıhhatine i'tikâd-ı tâmm eylemek iktizâ eder

halli matlûb olan mesâ'il-i muhtelife

1 Husûlini ârzü itdügüm maslahat nasıl olacak

2 İcrâsını tasmîm itdigüm maslahat hakkımda hayırlı mı degil mi

9

3 Diyâr-ı âherde ikâmet itmeklik kaderimde var mı ve ikâmet itdigüm hâlde felegüñ baña teveccühi olacak mı

- 4 Seyâhatle diyâr-ı âherde bulunan filân kimesne ile bir daha mülâkât idecek miyim
 5 Mektûb alacak mıyım ve aldığım hâlde me'âli hakkımda hayırlı mı değil mi
 6 Filân kimesnenüñ hakkımda izhâr itdiği mu'âmelât-ı dostâneye emniyyet itmeli miyim
 7 Filânuñ baña izhâr itdüğü müvâlât-ı 'âşikâneye itimâd itmeli miyim
 8 Te'ehhül itdigüm hâlde zevcim veyâ zevcem ile hôş geçinebilecek miyim
 9 Alacağım hâtunuñ veyâ varacağım erüñ ahlâkı nedür

10

- 10 Evlâdım olacak mı
 11 Tasmîm itdigim seyâhat hakkımda hayırlı mı değil mi
 12 Düşmenüm çok mı
 13 Neden havf u ihtirâz itmek lâzım gelür
 14 Bir kederim zuhûrında ne vechle hareket itmeliyim
 15 Rü'yâmuñ ta'bîri nedir
 16 'Âkıbetim ve âhir 'ömrüm nasıl olacaktır

Ecvibe-i Muhtelif

}

Me'mûlünden ziyâde eyü olacaktır²

Dâ'imâ togrılıkta bulunarak 'âkılâne ve müdebbirâne tavrandıguñ hâlde 'âkıbetüñ dünyâca ve âhiretce eyü olacağında şübheñ olmasun

11

Hânece bir kedere dûçâr olmañuz melhûz ise de her hâlde hakkuñuzda hayırlı olmasını Cenâb-ı Hakdan niyâz eylemeñüz lâzım edendir

Mütesellî olmak için sık sık akrabâ vü ta'allükât ve ahibbâ ve yârânuñuz ile görüşmeñüz lâzım-gelür

Hakkuñuzda tehlikesi der-kâr olan bir sevdâya dûçâr olmakdan ihtirâz eylemeñüz icâb ider Düşmeniñüzüñ mikdârı çok ise de birinüñ hakkuñuzda mazarratı ziyâde olup ancak 'inâyet-i Bârî ile gâlib gelmeñüz me'mûldür

Niyet itdiğünüz seyâhatden hakkuñuzda hayr me'mûl olmadığından sarf-ı nazar itmeñüz evladır

12

Evlâduñuz olmamak husûsında kusûr sizden değil ise de her hâlde Cenâb-ı Hakka mütevekkil olmañuz lâzım-gelür

Ahlâkı ahlâkuñuza mutâbık olmak me'mûldür

Hiddet-i mizâcuñdan nâşî alacağıñ hâtun ya varacağıñ koca ile imtizâc idemeyüp fenâ geçineceğün âşikârdır

² Çalışmaya konu olan eserde her cümleinin karşısında -yukarıda gösterildiği üzere- bir remil işareti yer almaktadır.

Anuñ müvâlât-ı 'âşıkânesine emniyyet itme
 Anuñ mu'âmelât-ı dostânesi hâlisâne degildir
 Hayli müddetden-soñra eline bir mektûb geçerek mâlından mahzûz ve mesrûr olacaksın

13

Yanında hâzır olmayan bir kimesneye imdad ü i'âne itmege bak zîrâ hâli pek fenâ olup senden gayrı ümîdi yokdur

Diyâr-ı âherde ikâmet itmek kaderüñde vardır ancak bulunacaguñ mahallde nisâ tâ'ifesinden ihtirâz itmelisin zîrâ tâ'ife-i mezkûreden zarar görmek melhûzdur

İcrâsını tasmîm itdügüñüz maslahat-pezîrefte hüsn-i hitâm olacaktır

ب

Zarar itmenüñ pek ihtimâli vardır
 Hamâkatden nâşî maslahat başka dürlü olacaktır

14

Genliğinde âdem gibi geçinürseñ 'âkıbetüñ eyü olacaktır

İşbu rü'yâ hakküñuzda pek hayırlıdır

Fukarâya sadaka virdigüñ hâlde Hak tarafından teselli bulursın

Saña ziyâdesiyle izhâr-ı muhabbet iden bir şahsdan havf ü ihtirâz itmelisin

Ahlâk u etvâr-ı memdûhañuz cihetiyle düşmenleriñüze gâlib gelmeñüz pek me'mûldür

Niyyet itdügüñüz seyâhat hakküñuzda hayırlıdır fakat işiñüze tekâsül itmemelisüñüz

15

Çok evlâduñuz olacaktır ancak yâ vâlideden veyâ pederden bir müddet yetîm kalacaktır

Ahlâkı güzel olacak ise de 'ömri kısadır

Peder ve vâlidenüñüzün nasîhatlerine mûmâşât iderseñüz hoş geçinmeñüz me'mûldür

Sizi ziyâdesiyle sever

Anuñ sevdâsı sâhtedür size müdâhene eder

Bu günlerde mektûb alacaksüñüz fakat me'âli hakküñuzda fenâdır

16

Her ne kadar ol cânibde ilişigi var ise de yakında 'avdet idecekdir

Diyâr-ı âhere gitmek kaderüñde vardır fakat ol cânibde görüñecegüñ eşhâsa pek emniyyet itme

ج

Gitmemek gitmekden evlâdır

Bâb-ı tevekkülde olmak dâ'imâ hayırlıdır

Pek fenâ olacaktır

Diyâr-ı âherde vefât itmek kaderüñde vardır

17

İşbu rü'yâ hâneñüzde zevk ü surûrı gösterir

Bizden ziyâde bî-çâre olanlardan 'ibret almalıyız

Kemâl-i ikbâlden havf itmek lazımdır
 Düşmenüñ her ne kadar az ise de izdiyâd bulmamak çâresine bak
 Bu seyâhatde kârlu çıkmañuz me'mûldür
 Bir kız ile bir erkek evlâduñ olacaktır
 Vesveselü ve kızkanc olacaktır

18

Hoş geçinmeñüz hüsni- etvâruñuza tevakkuf ider
 Sevdâsı çok ise de çâbuk geçecektir
 Ol şahsuñ mu'âmelât-ı dostânesine pek de emniyyet itme
 Alacagñuz mektûb elinize geçce vâsıl olacaktır fakat me'âlinden hoşnûd olacagñuz
 Tışarıdan gelecegi vakit pek çok hediye getürecekdir

د

Pek geç gelecektir
 Muhâtaralu fırkalardan ihtirâz iderseñ felek saña müsâ'ade idecektir

19

Bir taraftan galebe idüp dîger taraftan maglûb olacaksın
 Yapdığını eyü bilüp âdem hîç bir vakitte gâ'ib itmez
 'Âkıbetüñ ve âhir 'ömrüñ eyü olacaktır
 İşbu rü'yâdan nâ'il-i mansıb olacagñuz añlaşılır
 Zuhûri melhûz olan ba'zı vukû'ât ü tebeddülâtdan mütesellî olacaksın
 'An-karîb vukû'ı me'mûl olan hâlâtdan ihtirâz itmelisin

20

Yalnız bir düşmenüñ olup işbu düşmen her ne kadar seni vartaya düşürmek kaydında ise de
 sen andan hîç korkma
 Vazgeç bu seyâhatden yolda hırsız ve korsân vardır
 Hîç evlâd sâhibi olmayacaksın
 Mûlahham u ekûl olacaktır
 Gençlikleri terk itdigüñ hâlde felek saña yâr olacaktır
 İşbu sevdâya emniyyet itme

21

Mu'âmelât-ı dostânesi temelluk u müdâheneden 'ibâretdir
 Me'mûl itmedigüñ şeyleri hâvî bu yakında mektûb alacaksın

و

Me'mûl itdigüñ mektûb gicece eline vâsıl olacaktır
 Gaybûbetde olan zât evvelki hâlde olmayarak bu günlerde gelecektir
 Seyâhat kaderüñde olup fakat bu tarafda çekdigüñ zahmet ü meşakkatini ol cânibde dahi
 çekeceksin

22

Kendüni muhâfaza eyle zîrâ bilmedigün vartaya düşersin
 Göñülden istedigün nesne tamâm olup andan pek çok mesrûr olacaksın
 Dîn ugrına kendüni fedâ ideceksin
 Bu rü'yâdan saña eyü hayırlar gelecegi istihrâc olunur
 Bir evlâduñ dünyâya gelmekle mütesellî olursın
 Düşmenüñ olacak dostlaruñdan birinüñ hîlesinden korkmalısın

23

Saňa cihân hased itdigünden düşmenlerüñ her gün artmaktadır
 İşbu yolculuk hakkında fenâdır
 Belki ikinci nikâhdan zürriyyet sâhibi olursın
 Sebâtsiz ve müstehzî olacaktır
 Sefâhatüñden nâşî felek saňa müsâ'id olamayacaktır
 Sevdigün zâtı tezevvüc ideceksin

24

Anuñ dostlığı hâlisânedür fakat çok geçmeyüp birbiriñüzden ayrılacaksuñuz

س

Tatlu söyleyenlere ítibâr itme
 Me'mûl itmedigün bir mahallden da'vet olunacaksın
 Hayli müddetden ve birçok mevâni'den-soñra anuñla mülâkî olacaksın
 Ol mahallde çok vakit oturamayacaksın
 İbtidâ andan pek az fâ'ide göreceğ iseñ soñraları

25

Ziyâdesiyle hoşnûd olacaksın
 Matlûbuñ vechle olacaktır
 Gençligüñde idâreli olmadıguñdan âhir 'ömrüñ eyü olmayacaktır
 Niyyât u makâsıduña hâlele gelecegi añlaşılır
 Nâ'il-i mansıb olmagla mütesellî olursın
 Seni harâb edecek bir dostuñdan havf u hâzer itmelisin
 Düşmenüñ çok ise de cümlesi saňa dost olacaklardır

26

Seyâhati gelecek aya tevkîf itmelisin
 Evlâduñdan pek çok zarar göreceksin
 Ahlâkı pek de pesendîde degildir
 Genc iken evlendigün sebebiyle felek saňa yâver olamayacaktır
 İşbu sevdâdan vazgeç kendüni vartaya düşürürsün

ص

Seni dil ü cândan sever fakat ortada ki kimesnelere emniyyet itme

27

Dostlığı sâhte olduğunu sen de anlarsın
 Alacaguñ mektûbuñ me'âli pek fenâdır
 Taşradan bekledigüñ âdem pek zengin olarak yakında 'avdet idecekdir
 Her bulunduğuñ mahalde çalışdıguñ hâlde nân-ı 'azîze muhtâc olmazsın
 Merâmuñ hâsıl olacaktır
 Bâb-ı tevekkülde olup 'akıllu tavrânur iseñ icrâ-yı merâm idebilürsün

28

'Âkıbetüñ ve âhir 'ömrüñ eyü olmasını ister iseñ karıncalardan 'ibret al
 Dostlarıñ biri da'vâsını gâ'ib idecegi istihrâc olunur
 Senden fenâ hâlde bulunan kimesnelerden 'ibret almagla mütesellî olursın
 Görüşecegüñ eşhâsuñ birinden havf u hazer itmelin
 Dost zann itdigüñ kimesneler düşmenlerüñdür
 İşbu seyâhatde mutazarrır olacaksın

29

Hîç evlâduñ olmayacaktır
 Zekî ve fatîn ve ser'ü'l-intikâl olacaktır
 Birbiriñüze emniyet iderseñüz hoş geçinürsüñüz ve ol hâlde felek dahi size müsâ'ade ider

ط

İkinci nikâhda hâlüñ değışecektir
 Seni istihzâ ediyorlar
 Dostlığı sahtedir
 Me'mûl itdigüñ mahallden bir dostuñ ma'rifetiyle

30

Mektûb alacaksın
 Seni görmegi pek çok ârzü ider
 Hemân bu ay girmezden evvel hareket eyle
 'Aklüñ topla yinemedüğüñ eli öp de başına ko
 El-'abdü yudebbir vallâhu yukaddir³
 Eyüce ve hoşca imrâr-ı 'ömr idenüñ 'âkıbeti hayırlıdır
 Saña hediyeler gelecegi añaşılır

31

Mütesellî olmak için seyâhat itmeñ lazımdır
 Düşmenüñ olan akrabâlarıñuñ birinden ziyâde korkmalısın
 Düşmenüñ yok makâmındadır
 Çok gezenüñ hâli ol kadar eyü degildir
 Evlâd sâhibi olmañuz me'mûldür
 Pek güzel ve idâreli olacaktır

³ Tedbir kulundur takdir Allah'a aittir

ع

Ahlâkı pek mu'annid olacaktır

32

Çok mâl sâhibi olmayıp fakat geçinmekte dahi zarûret çekmeyeceksin

İşbu sevdâdan vazgeçmeñüz eyüdir

Anuñ dostlığı hâlisânedir

Mektûblaruñ öteye berüye gezdiriliyor

Felek saña müsâ'ade itdigi hâlde o dahi yañına gelecektir

Kaderüñde yolculuk vardır fakat akrabâñdan ayrılma

Uykuda olan hayyenüñ başına basma⁴

33

Me'mûlüñden gayrı bir sûret kesb idecektir

Âhir 'ömrüñ eyü olmasını isterseñ te'ehhül itmemek lazımdır

Sa'âdet ve ikbâlüñ görüşdigüñ âdemlerden neşât ider

Mütesellî olmak için bâb-ı tevekkülde olmalısın

Gâ'ib idecegüñ bir da'vânuñ netâ'ic-i vahîmesinden havf itmelisin

Dost zann itdigiñ kimesneler düşmenüñdir

Kâr degil ise de zarar dahi yokdur

34

Torunlaruñ pek yaramaz olacaktır

ف

Az evlâduñ olaksa da pek güzel ve mutî' olacaktırdır

Ahlâkı pek terbiyeli ise de azıcık çirkince olacaktır

Hamâkatinden nâşî nikâhda felek saña müsâ'id olmayacaktır

Seni ziyâdesiyle sever

Hürmet ve ri'âyete şâyân bir şahsıdır

35

Bekledigüñ mektûblaruñ me'âli pek eyü değıldir

Anı 'avdet itmekden bir 'alâka men' ider

Tışaruya gider iseñ hakkuñda eyü olur

İcrâsı kederiñüzi mûcib olacaktır

Me'mûl olmayan bir vefât her şey'i tebdil idecektir

Çocuklarına eyü terbiye virdigüñ hâlde âhir 'ömrüñ eyü olacaktır

36

Rü'yân felegüñ saña yâver olacağını îmâ ider

⁴ Kitabın 52. sayfasında burada yer alan işaretin yanlış basıldığı bu işaret yerine işaretinin konulması gerektiği yazılmıştır

Tedbîr ü çâre çîşt der in derd
 Gayr-ı sabr çün bûd bûd nî çe tûvân-kerd gayr-ı sabr
 Bir 'arz eksikligüñden havf ü hirâs itmelisin
 Saña her kim ziyâde müdâhene iderse düşmenüñdir
 'Ömrüñde itdigüñ yolculuklardan bu yolculuk ziyâde eyü olacağında şüpheñ olmasun
 37

ق

Bu yolculuktan vazgeçmeñüz hakküñuzda hayırludur
 Bir çok vakitden-soñra bir kızıñ dünyâya gelecektir
 Pek kızkaç olacağından eyüce geçinmeñüz pek me'mûl değildir
 İntihâb ideceğüñ şahsın ahlâkı eyü olacak ise de istediğüñ gibi zengin olmayacağından emr-i
 ta'ayyüşde zahmet çekeceksin
 İşbu sevdâ sâhte olduğında şüpheñ olmasun
 38

Ol şahsuñ muhabbeti hâlisâne ve sâdikânedir
 Alacağıñuz mektûblaruñ me'âli hakküñuzda pek hayırludur
 Gurbetde olan şahs ağırca hasta olduğundan 'avdeti muhakkak değildir
 Bu yolculuk hakküñde pek hayırludur hemân hareket itmege bak
 Kâr yog-ise de zararda me'mûl olunmaz
 Me'mûlüñden ziyâde pezîrefte-i hüsn-i hitâm olacaktır
 39

'Âkıbet ve âhir 'ömrüñi şimdiki ta'ayyüşüne nisbet ve kıyâs eyle
 Rû'yân dostlaruñ gitdikce tezâyüd itmekde olduklarını ta'bîr ider
 Yeni ekdâr ü âfâta hâzırlanmalısın
 Güzelligüñi mahv idecek bir hastalıktan havf itmelisin
 Tedâbîr-i hasenenüñ ma'rifetiyle düşmenlerine gâlib gelmek melhûzdir

ل

40
 Düşmenlerüñe itâ'at itmezseñ mikdârı taklîl olacaktır
 Ol mahalle gider iseñ akça degil í'tibâr kazanmaga sa'y it
 Çok evlâduñ olacaktır ancak ekserîsi yaşamayacaklardır
 Ahlâkı me'mûl itdigüñden başka dürlü olacaktır
 Soñraları felegüñ müsâ'adesine nâ'il olacaksın
 Anuñ 'aşkı ziyâde ise de sen nâdim olmamak için kendüñi mahâfaza eyle
 41

Anuñ dostlığı kendü menfa'atine mebnî olduğunu sen-dahi eyü bilürsin
 Alınması ârzû olacaktır mektûb değildir
 Senüñ tezkiyeñ bozuk olduğundan bir daha 'avdet itmemesi melhûzdir

Ba'zı hâlât iktizâsından işbu yolculıktan vazgeçmeñüz muhtemeldir
 Eger iktizâ iden esbâba geregi gibi teşebbüs ider iseñ temettu' itmeñüz me'mûldür
 İşbu maslahatdan keder ve zarar görmeñ muhtemeldir

42

Ol kadar eyü görünmez
 Rü'yân dostlarınıñ biri vefât ideceğini îmâ ider
 İnsândır memerr-i vukû'at-ı nîk ü bed sabr it kemâl-i mihnete îñ nîz be-güzered
 Kurdıguñ yolculıktan havf itmelisin

م

Bir 'acâyib sûddan korkmalısın
 Düşmenlerüñ çok ise de anlar senden ihtirâz iderler

43

Bu yolculık hakkıñda pek fenâdır
 İki kızuñ olacaktır ve birbirinden daha güzel
 Ma'lûmâtlı ve zekî olacaktır
 Dostlarıñı düşmenlerüñden ayırabilür iseñ felek saña yâver olacaktır
 Seni ziyâdesiyle sever ise de bî-hûde sa'y idersin çünkü anuñ akrabâsı seni bir dürlü
 istemezler
 Saña müdâhene ider

44

Seni unuttılar
 'Avdetini temennî ediyor fakat elinde değildir
 Gurbette ziyâdesiyle kâr u temettu' ideceksin
 Cesâretüñden kârlı çıkmañuz pek muhtemeldir
 İşbu maslahatuñ evvelinde keder ve soñraları mesrûriyeti mûcib olacaktır
 Âhir 'ömrüñ pek eyü olacaktır
 Rü'yân mansıba nâ'il olmañuzı îmâ ider

45

Senden fenâ hâlde bulunanlardan 'ibret almalısın

ن

Kederüñ zuhûrında fukarâyâ sadaka virmekle mütesellî olursın
 Hakkıñda hayurlu olacağını me'mûl itdigüñ maslahatuñ netîcesinden korkmalısın
 Dostlarıñ arasında düşmenlerüñ olduğundan anlardan ihtirâz itmelisin
 Nâ'il-i merâm olacaksın
 Zürriyetüñ olmayacaktır
 Gavgâlu olacaktır

46

'İyş u 'işrete mübtelâ olduğüñ esnâda ta'ayyüşde zarûret çekeceksin

Seni gizlüce tezyîf ediyorlar
 Saña pek i'tibâr iderler
 Alacaguñ mektûbuñ me'âlinden ziyâdesiyle memnûn olacaksın
 Gurbetde olan şahs bu tarafa gelmege hâzırlanmaktadır
 Dostlarıñdan dûr olma
 Senüñ 'aleyhinde çok kişi vardır lâkin korkma merâmına ısrâr it
 47

Bir vefâtdan tolayı maslahat dîger-gûn olacaktır
 Akrabâsından uzak vefât idenüñ hâli ma'lûmdır
 Rü'yâ mî'de fesâdından iktizâ ider

و

'Aklında olan şey'i âdem rü'yâsında dahi görür
 Başka kedere dûçâr olmamağı cenâb-ı Hakdan istemelisin
 Müdâhinler seni harâb ideceklerdir

48

Düşmenlerüñi sen eyü bildiginden anlardan uzak turmak iktizâ ider
 İşbu seyâhate karâr virdüñ ise dost bildigüñ kimesnelerden birini istishab itmelin
 Yalnız bir erkek evlâduñ olacaktır
 Mükeyyifâta pek mübtelâ olacaktır
 Dügünüñ gününde bir 'azîm münâza'a olacaktır fakat hakkında hayırludur
 Vâlideyne emniyet ider iseñ felek dahi yâver olacaktır

49

Dost itdigüñ kimesnelere dikkat itmelin
 Bu aralık mektûb me'mûl itme
 Yanuña gelmek için yola çıkdı
 Eñ ibtidâ vâlideyn ve akrabâñdan uzak olarak yaşayacak iseñ de soñra yanlarında
 bulunarak çok sa'âdete nâ'il olacaksın
 Ol kadar hayır me'mûl olunmaz
 Pek gevşek tavrandıguñdan kazanamayacaksın
 Cü âheng-i reften küned cân-i pâk
 Çe ber taht mürden çi ber rûy-i hâk

50

س

Âhir 'ömrün düşmenlerüñ matlûbları vechle olmamak çâresine bak
 Rü'yâñ hândânuñ hakkında 'acâyib şeyler zuhûr idecegüñi gösterir
 Yeñi zuhûr idecek kederlere kendüñi hâzırla
 Bir karınuñ fitnesinden korkmalısın
 Düşmenlerüñ yalnız iki kişi ise de çok kişinüñ yerini tutarlar

Hareket ider iseñ peşîmân olursın
Evlâduñ olmamak olmakdan hayırludur

51

Pek sefîh olacaktır
Merdiyyet biyâzmâyî ve ân-geh zen kün
Emniyete şâyeste bir şahs degildir
Yalñuz egleñmek için senüñ ülfetini ister
Anuñ saña yolladığı mektûb düşmenlerüñ eline geçmiştir
Bulındığı mahallden daha uzak gitmiştir
Ol-mahalle gider iseñ dahi kâr me'mûl itme
Vakt u hâl tebeddül itmeyince kârdan ziyâde zarar vardır

52

Bî-hûde sarf-ı emek itme düşmenlerüñ senden ziyâde kuvvetlüdür
Tamâm

م

Malûm ola ki 32. sahîfesinüñ onuncı satırında işbu şeklinüñ yirine sehven işbu şekli yazılmışdır.

SONUÇ

İlim âlemine sunulan Remilnâme isimli eser 1840 yılında basılmıştır. Kitabın adından hareket edildiğinde eserin, klasik dönemde yazılmış ve remil ilmini öğretmek için hazırlanmış remilnâmelerden çok daha farklı olduğu görülür. Bilindiği üzere klasik dönemde yazılmış tabirname, remilnâme vb. isimli eserler bahsettikleri konuları en ince ayrıntısına kadar izah ederek konunun tam anlaşılmasını amaç edinmektedir. Bu açıdan bakıldığında eser, remilin on dokuzuncu yüzyıla gelindiğinde artık klasik dönem ilimlerinden biri olmaktan çıktığını göstermesi yönüyle önemlidir. Eserin mukaddimesinden, verdiği remil izahatlarına kadar yüzeysel ifadeler barındırdığı dikkati çekmiştir. Kitabın, barındırdığı mukaddimedeki hareketle tek başına remil bakmak amacıyla hazırlandığı, âdeta günlük işler için fal bakma amacına hizmet ettiği görülmüştür. Kitapta yer alan konulara ve yorumlara bakıldığında da bu fikrimiz desteklenmektedir. Kitapta remil ile ilgili birkaç temel bilgi dışında remilin ilim olarak değerlendirildiğini gösteren ya da remili bir ilim gibi eksiksiz anlatmayı amaçlayan bilgi bulunmamaktadır. Eser, diğer falnâmeler için geçerli olan durumun remilnâmeler için de geçerli olduğunu -yani bahsedilen eserlerin bu dönemde yalnızca güzel vakit geçirmek amacıyla ve günlük eğlence aracı olarak kullanıldığını- göstermesi açısından önemlidir.

SUMMARY

In this study, short information about fortune concept and geomancy is given. Then, the text of a printed remilnâme was attempted to be published. In order to better understand the geomancy, which is a kind of fortune telling, it is necessary to give general information about the concept of fortune telling which kept people busy for centuries. The word "fortune" means "symbol representing good luck and auspicious" in the Arabic

language. When looking at the languages of European origin, it is seen that the words made with the suffix of Greek manteia (mancy in English, mancie in French), which means "prophecy", usually meet the word fortune. When we look at the time four thousand years before Christ, it is known that fortune telling and prophecy were carried out in Egypt, China, Bâbil and Kalde. It is an undeniable fact that the oldest information about fortune telling comes from Mesopotamia. Different tools and methods are used in fortune telling. Different fortune types emerge according to this fortune telling. Looking at the past, the types of fortunes known and practiced in different cultures are: Horoscopy, chiromancy, ornithomancy, cartomancy, haruspicy, aruspice, extispicine, geomancy, lithomancy, pyromancy, hydromancy, oneiromancy, morphoscopy, phrenology, numerology, sortilege, tasseography, coffee fortune telling. If we mention the geomancy that constitutes the subject of the study, it can be said that the origin of geomancy comes from the mixed forms of fortune-telling methods used in India, China and the Middle East. This fortune telling is known as "remil/ geomancy" in the Islamic world. "Remil/geomancy" means "sandy land" in the dictionary. The word remil (رمل) means "to locate something that has disappeared, to look for fortune with lines drawn on the sand to find out the result of a curious job". In the later times, although wood or paper was used instead of sand, no change was made in the name of the fortune telling. According to the information in the sources, the geomancy was looked at as follows before the Islamic period: The person who wanted to have a fortune, paid the geomancer money in advance and asked him to tell about future. The geomancer would take a child with him and go to a sandy place with the person who wanted to have a fortune telling. Geomancer, who had drawn some lines on the sand at a fast pace, then erased those lines two by two, and the child would say some rhymes. The fact that the double line remained would indicate that the result of the fortune that was looked at was good and auspicious, and that the single line remained would be bad and ominous. Geomancy, which is a common fortune among the Arabs, has passed to other cultures over time. It is known as "remil atmak" / "remil dökme" in Turkish. Geomancy books have found their place in our literature and libraries as a genre.

The book, which is the subject of the study, is Bayerische Staats Bibliothek (Bavarian State Library), which is registered in A.or 6072 and printed in 1840. The recommendation of this book is briefly as follows: The work has a paperback cover and consists of 52 pages. The name of the book is written on the cardboard cover as "Remilnâme". The printed book was thoroughly scanned from beginning to end, but the last page of the work was not carefully scanned, the ruler required for fortune-telling in the book was doubled, so it is not fully visible. On the second and third pages of the work, there is a section explaining the reason for writing it. Then, on the fourth page, the introduction section comes. This section describes how to look at geomancy and gives information about basic shapes related to geomancy. On the eighth page, there is a warning title. This section lists 16 questions that are intended to be answered during geomancy, with a brief explanation. On the tenth page, the main section and figures to be used while looking at geomancy are given under another title. Sixteen Arabic letters are included in the book, and the section in the title of each letter contains sixteen different signs. Beside these signs, comments about the signs are included. Mentioned signs are repeated under each Arabic letter used as a title.

KAYNAKÇA

- Aydemir, E. (2018). Remil ilmi ve divan şiirine yansımaları. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*, 2, 159-180.
- Aydın, M. (1995). Fal. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C. 12, s. 134-138). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay.
- Çelebi, İ. (1995). Fal. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C. 12, s. 138-139). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay.
- Çelebi, İ. (2007). Remil. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C. 34, s. 555-556). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay.
- Duvarcı, A. (1993). *Türkiye’de falcılık geleneği ile bu konudaki iki eser Fahnâme-i Risâle-i li-Ca’fer-i Sadık ve Tefe’ülnâme*. Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma Geliştirme Genel Müdürlüğü.
- Sümer, N. (2016). Cahiliye Araçlarında falcılık. *Milel ve Nihal Dergisi*, 1: 134-157.
- Uzun, M. (1995). Fahnâme. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C. 12, s. 141-145). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay.